

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 «Середня освіта»
014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітня програма Мова і література (англійська);

Миколаїв – 2018

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Ситченко Анатолій Люціанович, проректор з науково-педагогічної роботи МНУ імені В. О. Сухомлинського, доктор педагогічних наук, професор;

Мхитарян Ольга Дмитрівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат педагогічних наук.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 року

Завідувач кафедри української мови і літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 року

Голова навчально-методичної комісії _____ (Мхитарян О. Д.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № 12 від «5» вересня 2018 року

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н.І.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зміст і форма організації та проведення навчального процесу на уроках української літератури й у позакласній роботі.

Міждисциплінарні зв'язки: літературознавство, психологія, педагогіка, мовознавство, філософія, історія, правознавство, соціологія та інші.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури» є професійна підготовка вчителя української літератури, здатного ефективно вчитися й навчати інших в умовах розбудови Нової української школи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика навчання української літератури» є засвоєння студентами основних відомостей з історії й теорії методики літератури, шкільного літературознавства та практичної методики; оволодіння методологічними принципами оцінки явищ словесного мистецтва; формування вмінь самостійної навчально-дослідної діяльності та креативної здатності майбутнього вчителя літератури використовувати набуте в нестандартних ситуаціях, виявляти конструктивність і прогностичність в організації й плануванні педагогічного процесу; плекання в студентів потреби до підвищення освітнього рівня та науково-дослідної праці впродовж життя; сприяння всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця; виховання високодуховної національно свідомої культуромовної особистості педагога.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими **компетентностями:**

I. Загальнопредметні:

- орієнтуватися в дискусійних питаннях курсу методики навчання української літератури;
- знати основи шкільного курсу української літератури;
- володіти психолого-педагогічними засадами навчання української літератури в загальноосвітній школі;
- формувати вміння аналізувати художні твори на основі знання теоретичних засад шкільного літературного аналізу;
- уміти методично грамотно конспектувати першоджерела;

- розвивати вміння виконувати самостійні практичні роботи: давати відповіді на проблемні запитання, моделювати шкільні ситуації, визначати й розв’язувати навчальні проблеми, творчо писати конспекти уроків і сценаріїв позакласних заходів, виготовляти наочні посібники тощо;
- формувати вміння творчо застосовувати набуті знання під час проходження шкільної практики;
- володіти навичками підвищувати свій освітньо-кваліфікаційний рівень, вивчаючи фахову періодику;
- формувати уявлення про методiku навчання української літератури як основу підвищення якості шкільної літературної освіти;
- уміти застосовувати досягнення національної та світової культури під час розв’язання особистих професійних та життєвих проблем;
- формувати вміння чітко й логічно висловлювати власні думки завдяки засвоєнню основ культури мислення;
- володіти етичними та правовими нормами організації навчально-виховного процесу під час навчання предмета літератури;
- набути вміння власної оцінки історичних процесів в Україні та за її межами у зв’язку зі шкільною інтерпретацією художніх творів;
- вільно орієнтуватися у вивченому матеріалі з курсу методики навчання української літератури;
- володіти вмінням планувати та здійснювати самостійну пошукову діяльність;
- формувати вміння наукової організації педагогічної праці;
- уміти здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ.

II. Фахові:

- орієнтуватися в концептуальних досягненнях методики навчання української літератури;
- знати методологічні й теоретичні основи методики навчання української літератури;
- критично оцінювати набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки;
- володіти сучасною методичною термінологією;
- засвоїти поняття про методiku навчання української літератури як науку;
- уміти застосовувати знання методичних основ проведення уроку української літератури;
- формувати вміння оптимального проектування засвоєних методів навчання літератури;
- засвоїти особливості створення літературних навчальних завдань для учнів із різними рівнями навчальних досягнень;

- володіти специфікою вивчення життєпису письменника та його індивідуального стилю;
- уміти спланувати й реалізувати етапи вивчення художнього твору.
- знати технології шкільного аналізу художнього твору;
- володіти методикою шкільного аналізу текстів різних жанрів;
- уміти застосовувати методику позакласного читання з літератури, літератури рідного краю, вступних та підсумкових занять;
- володіти технологією засвоєння теоретико-літературних понять;
- засвоїти методику розвитку мовлення школярів на уроках української літератури;
- знати основи використання наочності на уроках української літератури;
- володіти методикою позакласної й факультативної роботи з української літератури;
- засвоїти основи виховної роботи з української літератури;
- екстраполювати засвоєні основи методики навчання української літератури на вивчення предмета в умовах інклюзивної шкільної освіти;
- володіння методикою виховання в учнів засобами вивчення літератури усвідомлення ролі навколишнього середовища для розвитку і здоров'я людини, бажання дотримуватися здорового способу життя, а також здатності протистояти злу, примітивним поглядам і смакам, зокрема запобігання та протидії домашньому насиллю.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **210** годин / **7** кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Особливості вивчення літератури в школі

Тема 1. Методика навчання літератури як наука.

Вступ. Поняття методики навчання літератури, її мета і завдання. Складові методичної науки, її своєрідність та зв'язки із суміжними науками: філологією, педагогікою та психологією, а також із філософією, історією, соціологією, правознавством та ін. Співвідношення методики і технології літературної освіти.

Тема 2. Зміст і організація навчання української літератури в освітніх закладах.

Державні документи про освіту. Навчальні програми шкільного курсу літератури. Державні стандарти базової і повної середньої освіти. Планування роботи вчителя літератури. Особливості навчання літератури й завдання літературної освіти школярів. Специфіка сприймання художнього твору учнями. Літературний розвиток учнів та їхні навчальні досягнення, їх оцінювання.

Кредит 2. Методи, форми і засоби вивчення літератури

Тема 3. Типологія уроків літератури.

Класифікації уроків літератури. Мета і завдання уроків літератури та їхня структура. Основні форми літературної освіти школярів. Інноваційні форми уроків літератури. Планування й моделювання уроків з української літератури.

Тема 4. Методи навчання на уроках літератури.

Поглиблення понять про методи і прийоми навчання. Різні класифікації методів навчання літератури (на основі джерела знань та чуттєвого сприймання; за характером навчальної роботи; за шляхами засвоєння знань і вмінь). Комбінування методів навчання на уроках літератури. Взаємодія наукових і навчальних методів літературної освіти.

Кредит 3. Вивчення художнього твору

Тема 5. Етапи вивчення художнього твору в школі.

Підготовка учнів до сприймання виучуваного твору. Вивчення відомостей про письменника та життєву основу, історію написання й публікації твору в основній та старшій школі. Мета і завдання, організація й проведення первинного прочитання тексту. Перехід від читання до аналізу твору. Поняття вивчення твору та його аналізу, розуміння прочитаного та його засвоєння. Поняття про навчальну й теоретичну модель літературного аналізу. Принципи і шляхи літературного аналізу, їх структура і технологія проведення. Діалогізм і проблемність як принципи сучасного прочитання української літератури в школі. Поняття про літературну задачу й завдання. Підсумкова робота учнів над прочитаним твором та її основні компоненти.

Тема 6. Особливості вивчення творів різного літературного роду й жанру.

Специфіка сприймання епічних, драматичних і ліричних творів. Взаємодія емоційно-чуттєвого та логічного факторів осягнення учнями творів різної художньої форми. Спільне і відмінне в опрацюванні епічних і драматичних творів. Встановлення учнями відповідності поєднання у тексті словесно-образних картин епічно-драматичного характеру авторському задуму. Розуміння конфлікту як рушійної сили кожної п'єси. Пояснення залежності драматичних творів від їх сценічної постановки. Особливості вивчення ліричних та ліро-епічних творів. Синтетичний характер осягнення лірики. Усвідомлення учнями ліричного героя як узагальненого поетичного образу, своєрідного виразника авторських думок і почуттів і водночас не тотожного поету. Шляхи аналізу ліричного твору, передумови його успішного засвоєння. Комбінований характер опрацювання балади і поеми. Спільне у вивченні фольклорних і літературних творів. Формування в учнів

інтерпретаційної компетентності під час засвоєння творів різного літературного роду й жанру.

Кредит 4. Різновиди уроків літератури

Тема 7. Уроки про позакласне читання.

Пізнавально-виховне значення уроків про позакласне читання. Класифікації уроків у базовій і старшій школі. Зміст, методи і форми уроків про позакласне читання в середніх і старших класах. Активізація і методичний супровід позакласного читання школярів. Взаємозв'язок самостійного читання учнів з уроками про позакласне читання. Інноваційні форми і методи підготовки і проведення позакласного читання та бесід за прочитаними творами.

Тема 8. Розвиток мовлення учнів на уроках літератури.

Навчально-виховна роль розвитку мовлення у шкільному курсі української літератури. Поняття комунікативної компетентності учнів. Особливості усного та писемного мовлення учнів базової і повної школи. Зміст і форми, система усного і писемного мовлення учнів основної і старшої школи. Інноваційні підходи до розвитку мовлення учнів. Учнівські твори, їх види й обсяг. Підготовка учнів до написання творів, їх перевірка й оцінювання. Аналіз письмових робіт учнів. Риторичні засади розвитку мовлення учнів.

Тема 9. Вивчення літературної історії, теорії й критики в школі.

Місце і значення історико-літературних, теоретичних і критичних відомостей у шкільному курсі літератури. Використання оглядових форм викладу цих відомостей. Етапи формування теоретико-літературних понять. Активізація самостійної пізнавальної діяльності учнів у здобутті історичних, теоретичних і критичних знань із літератури. Планування й проведення вчителем історико-літературних оглядів у старшій школі. Опрацювання старшокласниками літературно-критичних статей в єдності з вивченням біографії письменника, аналізом художніх творів, літературним процесом взагалі. Засвоєння в базовій і старшій школі теоретико-літературних знань як інструментів пізнання художньої літератури. Поглиблення в старших класах літературних відомостей, засвоєних у базовій школі. Формування в учнів чіткої системи літературних термінів і понять, усвідомлення їх родової й жанрової специфіки, розуміння індивідуального стилю письменника, літературних методів і напрямів. Взаємозв'язок у формуванні в учнів теоретико-літературних знань і вмінь на уроках української та зарубіжної літератур.

Особливості вступних уроків до розділу. Методика проведення підсумкових уроків.

Кредит 5. Міжпредметні зв'язки й наочність у шкільному курсі української літератури.

Тема 10. Міжпредметні зв'язки у вивченні літератури.

Психолого-педагогічні засади використання міжпредметних зв'язків і наочності під час вивчення літератури. Компаративне засвоєння шкільного курсу української літератури; роль взаємозв'язків із різними видами мистецтв під час осягнення літературних знань. Поглиблення літературних знань у різному контексті.

Тема 11. Наочність на уроках літератури

Види наочності й наочних посібників, їх місце і значення в навчально-виховному процесі з літератури. Методи і прийоми застосування наочних матеріалів під час навчання. Саморобна наочність на уроках літератури. Усвідомлення студентами поняття про те, що основна наочність – текст художнього твору. Обладнання шкільного кабінету з української літератури.

Кредит 6. Виховна функція уроків літератури

Тема 12. Позакласна робота з літератури.

Виховання засобами літератури. Особливості й завдання виховної роботи в шкільному курсі української літератури. Основні напрями і методика виховання засобами мистецтва слова. Складові формування духовного світу особистості, естетичної сфери читачів-учнів під час вивчення художнього твору та внаслідок засвоєння його змісту і значення. Особистісно зорієнтоване навчання і виховання засобами художньої літератури.

Позакласна робота учнів – складова частина системи навчання і виховання засобами літератури. Взаємозв'язок позакласної роботи з уроками і факультативними заняттями, самостійним читанням школярів. Основні форми позакласної роботи з літератури – гуртки, клуби, шкільні театри тощо. Роль учнівських літературних об'єднань у проведенні читацьких конференцій, диспутів, свят, конкурсів та предметних олімпіад, краснавчої роботи; учнівська творчість. Масові заходи з літератури.

Тема 13. Поглиблене вивчення літератури.

Мета і завдання факультативної роботи з літератури. Огляд навчальних програм факультативних курсів. Своєрідність методики проведення літературних факультативів у школі. Зв'язок факультативної роботи з уроками літератури й позакласною роботою учнів.

Профільне навчання літератури. Проблеми профільного навчання літератури. Навчальні програми для профільного вивчення літератури

учнями загальноосвітніх навчальних. Специфіка уроку української літератури в класах гуманітарного профілю. Курси за вибором та факультативи як компоненти профілізації шкільної літературної освіти. Значення позакласної та позашкільної роботи для становлення профільної освіти.

Тема 14. Розвиток методики навчання української літератури.

Зародження методичної думки в Україні. Перші публікації, які мають методичне значення, в школах Київської Русі. Становлення української методики літератури та її роль у розвитку братських шкіл в Україні. Києво-Могилянська духовна колегія – осередок освіти в Україні XVII – XVIII ст. Ф. Прокопович, Г. Сковорода, їх роль у розвитку літературної освіти. Т. Шевченко – автор «Букваря южнорусского». Здобутки методичної науки XIX ст. (Ф. Буслаєв, В. Водовозов, М. Вессель, А. Острогорський, М. Пирогов). Класики української літератури та їх внесок у розвиток вітчизняної науки про навчання літератури (Т. Шевченко, Марко Вовчок, І. Нечуй-Левицький, Панас Мирний, І. Франко). Здобутки і проблеми методичної науки і практики в радянський час. Перші навчальні програми і підручники з української літератури, методичне забезпечення викладання літератури в школі.

Досягнення і перспективи методики навчання літератури на сучасному етапі. Особистісно зорієнтоване навчання на принципах демократизації та гуманітаризації, на засадах «партнерської» взаємодії вчителя з учнями. Інновації в освіті. Технологізоване й інтерактивне навчання літератури. Комп'ютерні технології в літературній освіті. Профільне навчання. Розвиток навчальних досягнень учнів та їх творчих здібностей. Інноваційна діагностика успішності. Неперервна освіта дорослих та післядипломна – вчителів-словесників. Методичне забезпечення фахової діяльності вчителя літератури. Оновлення мети й змісту літературної освіти, особистісно-зорієнтований підхід до навчання, демократизація та гуманітаризація шкільної справи.

Кредит 7. Учитель і учні у шкільному курсі літератури

Тема 15. Формування в учнів літературних знань і вмінь.

Підвищення навчальних досягнень учнів. Наукові основи літературного розвитку школярів із низьким рівнем літературного розвитку: філософське підґрунтя, психологічні передумови, дидактичні особливості та методичні аспекти вдосконалення літературної навченості учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів із труднощами у вивченні літератури та типові причини їхньої неуспішності. Читацькі труднощі учнів із низьким рівнем навчальних здобутків. Складники методичної моделі формування літературних знань і вмінь учнів із низьким рівнем навчальних

досягнень є: принципи, форми, методи й прийоми, специфічні засоби та етапи коригованого навчання літератури.

Тема 16. Методична робота вчителя літератури.

Зміст і форми методичної роботи в школі. Специфіка роботи методичного об'єднання вчителів української мови і літератури. Функції шкільного кабінету літератури. Значення педагогічної практики студентів-філологів. Напрями післядипломної педагогічної освіти.

Рекомендована література

Базова

1. Гончаренко С. У. Методика як наука / С. У. Гончаренко. – Хмельницький : ХГПК, 2000. – 30 с.
2. Наукові основи методики літератури : навч.-метод. посіб. / за ред. д-ра пед. наук, проф., чл.-кор. АПН України Н. Й. Волошиної. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с.
3. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / Є. А. Пасічник. – К. : Ленвіт, 2000. – 384 с.
4. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2011. – 291 с.
5. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : монографія / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2004. – 304 с.
6. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі / Б. І. Степанишин. – К. : Проза, 1995. – 256 с.
7. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі : екзистенціально-діалогічна концепція : монографія / Г. Л. Токмань. – К. : Міленіум, 2002. – 320 с.

Допоміжна

1. Алексюк А.М. Загальні методи навчання в школі. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Рад. школа, 1981. – 206 с.
2. Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения. (Общедидактический аспект). – М.: Педагогика, 1977. – 256 с.
3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Наук.-метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
4. Бугайко Т.Ф., Бугайко Ф.Ф. Навчання і виховання засобами літератури. – К.: Рад. школа, 1973. – 176 с.
5. Вессель Н.Х. Очерки об общем образовании и системе народного образования в России – М.: Учпедгиз, 1959. – 320 с.
6. Вивчення прозових творів української літератури в середній школі: Посіб. для вчителів 8–10 класів / Упоряд. і відп. ред. канд. філол. наук Н.І.Падалка. – К.: Рад. школа, 1958. – 276 с.
7. Водовозов В.И. Избранные педагогические сочинения. / Сост. В.С. Аранский. – М.: Педагогика, 1986. – 480 с.
8. Волинський П.К. і Снежкова Л.П. Методика літературного читання в 5–7 класах. – К.: Рад. школа, 1940. – 176 с.

9. Волошина Н.Й. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури. – К.: Рад. школа, 1985. – 102 с.
10. Волошина Н. Про державні стандарти базової і повної середньої освіти учнів з української та зарубіжної літератур // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 4. – С. 2-3.
11. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання в старших класах. – К.: Рад. школа, 1988. – 174 с.
12. Волошина Н. Якість освіти і перспективні педагогічні технології // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 9. – С. 2-3.
13. Гершунский Б.С. Философия образования.– М.: Моск. психолого-социальный ин-т, Флинта, 1998. – 432 с.
14. Гиршман М.М. Литературное произведение: Теория и практика анализа. – М.: Высшая школа, 1991. – 160 с.
15. Гладишев В.В. Теорія і практика вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури: Монографія. – Миколаїв: Вид-во „Іліон”, 2006. – 372 с.
16. Голубков В. Методика преподавания литературы. – М.: Учпедгиз, 1962. – 495 с.
17. Гончаренко С.У. Методика як наука. – Хмельницький: Вид-во ХГПК, 2000. – 30 с.
18. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
19. Гуковский Г.А. Изучение литературного произведения в школе: Методологические очерки о методике. – Тула: Автограф, 2000. – 224 с.
20. Державний стандарт базової і повної середньої освіти. – К.: КНТ, 2004. – 88 с.
21. Жила С.О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: Моногр. – Чернігів: РВК „Деснянська правда”, 2004. – 360 с.
22. ...І вічна таїна слова: Аналіз великого епічного твору: Посіб. для вчителя / В.П.Марко, Г.Д.Ключек., В.Є.Панченко та ін.; Відп. ред. В.П.Марко. – К.: Рад. школа, 1990. – 205 с.
23. Ильин Е.Н. Герой нашего урока. – М.: Педагогика, 1991. – 288 с.

24. Кан-Калик В.А., Хазан В.И. Психолого-педагогические основы преподавания литературы в школе. – М.: Просвещение, 1988. – 255 с.
25. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – К.: НПУ імені М.Драгоманова, 2006. – 340 с.
26. Клочек Г. Вища літературна освіта в контексті Болонського процесу. – Дивослово. – 2006. – № 1. – С. 2-6.
27. Клочек Г. Сучасна шкільна мовно-літературна освіта, спроба системного аналізу // Дивослово. – 2002. – № 4. – С. 26-32.
28. Колыванова С.В. Конструирование урока литературы с использованием компьютерных технологий // Мир образования – образование в мире: Научно-методический журнал. – Воронеж: „Воронеж”. – 2004. – № 2. – С. 196-201.
29. Коменский Я.А., Локк Д., Руссо Ж.-Ж., Песталоцци И.Г. Пед. наследие / Сост. В.М.Кларин, А. Н.Джуринский – М.: Педагогика. 1988. – 416 с.
30. Концепція літературної освіти в 12-річній загальноосвітній школі (Проект) Основна і старша школа / Підг. Волошина Н.Й., Симакова Л.А., Фасоля А.М., Шевченко З.О. // Дивослово. – 2002. – № 4. – С. 59-65.
31. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Під ред. Л.М. Проколієнко; Упоряд. В.В. Андрієвська, Г.О. Балл, О.Т. Губко, О.В. Проскура. – К.: Рад. школа, 1989. – 608 с.
32. Краснова Л.В. Интерпретация художественного произведения // Русский язык и литература в учебных заведениях. – 2001. – № 4.–С.17-19. –№ 5,– С.10-14.
33. Критерії оцінювання навчальних здобутків учнів / Укл. Волошина Н.Й., Волощук Є.В., Дорофєєва Н.Г., Шинкарук Н.І. // Українська література в загальноосвітній школі. – 2001. – № 4. – С. 5-6.
34. Кудряшев Н.И. Взаимосвязь методов обучения на уроках литературы: Пособ. для учителя. – М.: Просвещение, 1981. – 190 с.
35. Ладоня І.О., Злотник Й.С. Позакласне читання в 5-8 класах. – К.: Рад. школа, 1966. – 148 с.
36. Лісовський А. Вивчення художнього твору в його літературно-естетичній цілісності // Українська мова і література в школі. – 2001. – № 5. – С. 20-23.
37. Лісовський А. Морфологія художності твору і вивчення літератури в школі. – Житомир: Полісся, 2004. – 130 с.

38. Ломонос Є.О. Позакласне читання у 4-7 класах. – К.: Рад. школа, 1983. – 133 с.
39. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти: Навч. посіб. – К.: Центр „Магістр-S” Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256с.
40. Мазуркевич О.Р. Нариси з історії методики викладання української літератури. – К.: Рад. школа. 1962. – 375 с.
41. Маймин Е.А., Слинина Э.В. Теория и практика литературного анализа: Пособ. для студ. пед. ин-тов. – М.: Просвещение, 1984. – 160 с.
42. Маранцман В.Г., Чирковская Т.В. Проблемное изучение литературного произведения в школе. – М.: Просвещение, 1977. – 206 с.
43. Марко В. Основи аналізу літературного твору: Навч.-метод. посіб. для студ. і вчителів. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2003. – 32 с.
44. Марко В. Стежки до таїни слова: Літературознавчі й методичні студії. Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей. – Кіровоград: «Степ», 2007. – 264 с.
45. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світ. літ. в серед. навч. закл-х. – Підруч. для студ.-філол. – К.: Ленвіт, 2000. – 240 с.
46. Молдавская Н.Д. Литературное развитие школьников в процессе обучения. – М.: Педагогика, 1976. – 224 с.
47. Мхитарян О. Деякі причини слабкої успішності учнів на уроках літератури // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 5. – С. 28-33.
48. Мхитарян О. Подолання слабкої успішності учнів під час вивчення літератури // Науковий вісник Миколаївського державного університету. – Випуск 12. Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Т. 2. – Миколаїв: МДУ, 2006. – С. 140-150.
49. Мхитарян О. Деякі психологічні передумови розвитку літературних знань і вмінь слабовстигаючих учнів 5-7 класів // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – №12. – С. 14-17.
50. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури : монографія / Ольга Мхитарян. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 232 с.
51. Наукові основи методики літератури: Навч.-метод. посіб. / За ред. д-ра пед. наук, проф., чл.-кор. АПН України Н.Й.Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.

52. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті: Проект. – К.: Видавництво „Шкільний світ”, 2001. – Липень. – 16 с.
53. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К.: Вища школа, 1978. – 248 с.
54. Никифорова О.И. Восприятие художественной литературы школьниками. – М.: Учпедгиз, 1959. – 206 с.
55. Нові імена в програмі з української літератури: Посіб для вчителя / Упоряд. В. Я. Неділько. – К.: Освіта, 1993. – 351 с.
56. Онищук В.О. Функції і структура методів формування в учнів навичок і вмінь. – К.: Рад. школа, 1978. – 159 с.
57. Острогорский А.Н. О влиянии умственного развития на нравственное воспитание // Избр. пед. соч. / Сост. М.Г.Данильченко. – М.: Педагогика, 1985. – С. 18-41.
58. Падалка Н.І., Цимбалюк В.І. Вивчення драматичних творів: Посіб. для вчителів. –К.: Рад. школа, 1984. – 160с.
59. Паламарчук В.Ф. Техне інтелектус (технологія інтелектуальної діяльності учнів): Посіб. для вчителів. – К., 1999. – 92с.
60. Паламарчук В.Ф. Як виростити інтелектуала: Посіб. для вчителів і керівників шкіл. – Тернопіль: "Навчальна книга – Богдан", 2000. – 152 с.
61. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навч. посібн. для студ. вищих закладів освіти. – К.: Ленвіт, 2000. – 384 с.
62. Пастушенко Н.М., Пастушенко Р.Я. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. – Львів: ВНТЛ, 2000. – 130 с.
63. Пахаренко В. Аналіз художнього твору // Українська мова і література в школі. – 1999. – № 3. – С. 28-30.
64. Підласий П.І. Діагностика та експертиза педагогічних проектів: Навч. посіб. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні). –К.:Україна,1998. – 343 с.
65. Плигин А.А. Личностно-ориентированное образование: история и практика: Моногр. – М.: «КСП+», 2003.–432 с.
66. Поташник М.М. Требования к современному уроку. Методическое пособие. – М.: Центр педагогического образования, 2008. – 272 с.

67. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська література. 5-12 класи. – К.: Перун, 2005. – 201 с.
68. Рева Г.С. Вивчення прози в середній школі: Посіб. для вчителів. – К.: Рад. школа, 1965. – 101 с.
69. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості. – К.: ІЗМН, 1996. – 236 с.
70. Рыбак Л.А. Образное мышление и урок литературы. – М.: Просвещение, 1966. – 203 с.
71. Рыбникова М.А. Очерки по методике литературного чтения: Пособ. для учителя. – 4-е изд., испр. – М.: Просвещение, 1985 – 288 с.
72. Сафонова А.М. Воспитание читательских навыков: Пособ. для учителя. – К.: Рад. школа, 1983. – 167 с.
73. Семенов О.М., Базиль Л.О. Мовно-літературна освіта в Україні: погляд крізь роки. – Навчальний посібник. – К.: Фенікс, 2008. – 240 с.
74. Ситченко А.Л. Від героя до автора: Посібник для вчителів. – Тернопіль, 1993. – 192 с.
75. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2011. – 291 с.
76. Ситченко А.Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: Монографія. – Київ: Ленвіт, 2004. – 304 с.
77. Ситченко А.Л., Огренич Н.М. Аналіз епічного твору в 5-у класі: Посібник для вчителів. – К.: Ленвіт, 2007. – 96 с.
78. Ситченко А.Л. Аналіз образу-персонажа епічного твору: педагогічна технологія // Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – С. 228-237.
79. Ситченко А.Л., Шуляр В.І., Гладишев В.В. Методика викладання літератури: Термінологічний словник / За ред. проф. А.Л. Ситченка. – К.: Видавничий Дім „Ін Юре”, 2008. – 132 с.
80. Ситченко А.Л. „Як фенікс, встане рідний край – країна вільних господарів!” (Формування української ментальності в процесі вивчення творчості Спиридона Черкасенка) // Ми є. Були. І будемо ми! Виховання національної самосвідомості учнів засобами художньої літератури: Навч.-метод. посіб. / За ред. Н.Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2003. – С. 170-185.

81. Совершенствование изучения русской литературы: Пособ. для учителя / Под ред. А.Р.Мазуркевича и В.С.Гречинской. – К.: Рад. школа, 1985. – 256 с.
82. Совершенствование преподавания литературы в школе: Пособ. для учителя / Г.И.Беленький, Ю.И.Лысый, Н.Л.Крупина и др.; Под ред. Г.И.Беленького – М.: Просвещение, 1986. – 191с.
83. Степанишин Б.І. Викладання української літератури в школі. – К.: РВЦ "Проза", 1995. – 256 с.
84. Стоюнин В.Я. Избранные педагогические сочинения. / Сост. Г.Г.Савенок. – М.: Педагогика, 1991. – 368 с.
85. Сухомлинський В.О. Про розумове виховання // Вибр. твори: В 5-ти т. – Т.4. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 206-300.
86. Тесля О.Ф. Як навчити учнів писати твори. – К.: Рад. школа, 1968. – 141 с.
87. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 320 с.
88. Українська література. Імена і долі письменників: Метод. поради. В 3-х ч. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.. Бібліотека українця, 2000. – 344 с.
- 89.Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською і російською мовами навчання. 5–11класи / Підгот. в Ін-ті літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України // Українська мова та література. – 2002. – Липень. – № 27-28.
90. Уліщенко А. Комп'ютер і вивчення української словесності // Дивослово. – 2006. – № 10. – С. 7-11.
91. Фролова К.П. Аналіз художнього твору. Деякі методи вивчення тексту художнього твору: Посіб. для вчителів. –К.: Рад. школа, 1975. – 175 с.
- 92.Цимбалюк В.І. Як навчити учнів писати твори. – К.: Рад. школа, 1973. – 1973. – 160 с.
- 93.Цимбалюк В.І. Письмові творчі роботи з української літератури у 8-10 класах. – К.: Рад. школа, 1981. – 125 с.
- 94.Якиманская И.С. Технология личностно-ориентированного обучения в современной школе. – М.: Сентябрь, 2000. – 176 с.
- 95.Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія / Таміла Яценко. – Київ : Педагогічна думка, 2016. – 360 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік / екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування, виконання індивідуальних і групових завдань (проектування навчальних ситуацій, моделей уроків, розробка наочних матеріалів тощо), практичних, лабораторних і контрольних робіт, написання рефератів, повідомлень.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Мова і література (англійська)

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Розробник: Мхитарян Ольга Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і літератури _____ (Мхитарян О. Д.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Формування предметної літературної компетентності в учнів основної та старшої школи. 2. ІКТ у шкільному курсі української літератури.	Спеціальність 014 «Середня освіта»	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 210 год.	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	I-й	II-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання:	Ступінь бакалавра	4 год.	10 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		12 год.	20 год.

аудиторних – 4,5 год. самостійної роботи студента – 16 год.	Лабораторні	
	10 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	52 год.	96 год.
	Вид контролю: залік / іспит	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 210 год.: 62 год. – аудиторні заняття, 148 год. – самостійна робота (30% ~ 70%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Головна **мета** курсу «Методика навчання української літератури» – формування в студентів методичної компетенції майбутнього фахівця, підґрунтя якої складають знання наукових основ методики літератури та вміння їх застосовувати в змінних умовах педагогічної діяльності, зокрема становлення Нової української школи.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоєння студентами основних відомостей з історії й теорії методики літератури, шкільного літературознавства та практичної методики;
- оволодіння майбутніми словесниками методологічними принципами оцінки явищ словесного мистецтва;
- формування вмінь самостійної навчально-дослідної діяльності та креативної здатності майбутнього вчителя літератури використовувати набуте в нестандартних ситуаціях, виявляти конструктивність і прогностичність в організації й плануванні педагогічного процесу;
- плекання в студентів потреби до підвищення освітнього рівня та науково-дослідної праці впродовж життя;

- сприяння всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця;
- виховання високодуховної національно свідомої особистості педагога.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність зі шкільним курсом української літератури, а також – історією й теорією української літератури та історією літературної критики, педагогікою, психологією, філософією, основами наукових досліджень як теоретичної бази прикладної й дослідницької в галузі шкільної літературної освіти. Курсу «Методика навчання української літератури» властиві зв'язки з теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Методика навчання іноземної мови».

- Робоча програма навчальної дисципліни складається з 7-и кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом методичної науки;
- уміння використовувати філологічні знання в процесі викладання української літератури у відповідних типах середніх навчальних закладів;
- уміння використовувати професійно профільовані знання для аналізу і інтерпретації художнього, наукового тексту;
- здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо; вивчення інформаційних технологій та методики їх застосування в навчанні та науковій діяльності фахівця; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- володіння різноплановими методами і способами перевірки знань із української літератури;
- здатність проведення досліджень на належному рівні; уміння застосовувати методологічні прийоми наукових досліджень, сучасні методи та методики системного наукового аналізу у сфері освіти;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі середньої освіти та динаміки її розвитку, основні структурні компоненти та особливості літературознавчої підготовки фахівця,

поглиблення знань в окремих галузях філології та належним чином представлену сформованість літературних компетенцій.

У результаті вивчення предмета студенти повинні оволодіти такими **компетентностями:**

I. Загальнопредметні:

- орієнтуватися в дискусійних питаннях курсу методики навчання української літератури;
- знати основи шкільного курсу української літератури;
- володіти психолого-педагогічними засадами навчання української літератури в загальноосвітній школі;
- формувати вміння аналізувати художні твори на основі знання теоретичних засад шкільного літературного аналізу;
- уміти методично грамотно конспектувати першоджерела;
- розвивати вміння виконувати самостійні практичні роботи: давати відповіді на проблемні запитання, моделювати шкільні ситуації, визначати й розв'язувати навчальні проблеми, творчо писати конспекти уроків і сценаріїв позакласних заходів, виготовляти наочні посібники тощо;
- формувати вміння творчо застосовувати набуті знання під час проходження шкільної практики;
- володіти навичками підвищувати свій освітньо-кваліфікаційний рівень, вивчаючи фахову періодику;
- формувати уявлення про методику навчання української літератури як основу підвищення якості шкільної літературної освіти;
- уміти застосовувати досягнення національної та світової культури під час розв'язання особистих професійних та життєвих проблем;
- формувати вміння чітко й логічно висловлювати власні думки завдяки засвоєнню основ культури мислення;
- володіти етичними та правовими нормами організації навчально-виховного процесу під час навчання предмета літератури;
- набути вміння власної оцінки історичних процесів в Україні та за її межами у зв'язку зі шкільною інтерпретацією художніх творів;
- вільно орієнтуватися у вивченому матеріалі з курсу методики навчання української літератури;
- володіти вмінням планувати та здійснювати самостійну пошукову діяльність;
- формувати вміння наукової організації педагогічної праці;
- уміти здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ.

II. Фахові:

- орієнтуватися в концептуальних досягненнях методики навчання української літератури;
 - знати методологічні й теоретичні основи методики навчання української літератури;
 - критично оцінювати набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки;
 - володіти сучасною методичною термінологією;
 - засвоїти поняття про методику навчання української літератури як науку;
 - уміти застосовувати знання методичних основ проведення уроку української літератури;
 - формувати вміння оптимального проектування засвоєних методів навчання літератури;
 - засвоїти особливості створення літературних навчальних завдань для учнів із різними рівнями навчальних досягнень;
 - володіти специфікою вивчення життєпису письменника та його індивідуального стилю;
 - уміти спланувати й реалізувати етапи вивчення художнього твору;
 - знати технології шкільного аналізу художнього твору;
 - володіти методикою шкільного аналізу текстів різних жанрів;
 - уміти застосовувати методику позакласного читання з літератури, літератури рідного краю, вступних та підсумкових занять;
 - володіти технологією засвоєння теоретико-літературних понять;
 - засвоїти методику розвитку мовлення школярів на уроках української літератури;
 - знати основи використання наочності на уроках української літератури;
 - володіти методикою позакласної й факультативної роботи з української літератури;
 - засвоїти основи виховної роботи з української літератури;
 - екстраполювати засвоєні основи методики навчання української літератури на вивчення предмета в умовах інклюзивної шкільної освіти;
- володіння методикою виховання в учнів засобами вивчення літератури усвідомлення ролі навколишнього середовища для розвитку і здоров'я людини, бажання дотримуватися здорового способу життя, а також здатності протистояти злу, примітивним поглядам і смакам, зокрема запобігання та протидії домашньому насиллю.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Особливості вивчення літератури в школі

Тема 1. Методика навчання літератури як наука.

Тема 2. Зміст і організація навчання української літератури в освітніх закладах.

Кредит 2. Методи, форми і засоби вивчення літератури

Тема 3. Типологія уроків літератури.

Тема 4. Методи навчання на уроках літератури.

Кредит 3. Вивчення художнього твору

Тема 5. Етапи вивчення художнього твору в школі.

Тема 6. Особливості вивчення творів різного літературного роду й жанру.

Кредит 4. Різновиди уроків літератури

Тема 7. Уроки про позакласне читання.

Тема 8. Розвиток мовлення учнів на уроках літератури.

Тема 9. Вивчення літературної історії, теорії й критики в школі.

Кредит 5. Міжпредметні зв'язки й наочність у шкільному курсі української літератури

Тема 10. Міжпредметні зв'язки у вивченні літератури.

Тема 11. Наочність на уроках літератури.

Кредит 6. Виховна функція уроків літератури

Тема 12. Позакласна робота з літератури.

Тема 13. Поглиблене вивчення літератури.

Тема 14. Розвиток методики навчання української літератури.

Кредит 7. Учитель і учні у шкільному курсі літератури

Тема 15. Формування в учнів літературних знань і вмінь.

Тема 16. Методична робота вчителя літератури.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього -го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Особливості вивчення літератури в школі						
Тема 1. Методика навчання літератури як наука	17	2	2	2		11
Тема 2. Зміст і організація навчання української літератури в освітніх закладах	13		2			11
	30	2	4	2		22
Кредит 2. Методи, форми і засоби вивчення літератури						
Тема 3. Типологія уроків літератури	16	2	2	2		10
Тема 4. Методи навчання на уроках літератури	14	2	2			10
	30	4	4	2		20
Кредит 3. Вивчення художнього твору						
Тема 5. Етапи вивчення художнього твору в школі	16	2	2	2		10
Тема 6. Особливості вивчення творів різного літературного роду й жанру	14		2	2		10
	30	2	4	4		20
Кредит 4. Різновиди уроків літератури						
Тема 7. Уроки про позакласне читання	9		2	2		5
Тема 8. Розвиток мовлення учнів на уроках літератури	11	2	2	2		5
Тема 9. Вивчення теорії літератури, літературної історії та літературної	10	2	4			4

критики в школі						
	30	4	8	4		14
Кредит 5. Міжпредметні зв'язки й наочність у шкільному курсі української літератури						
Тема 10. Міжпредметні зв'язки у вивченні літератури.	15		2			13
Тема 11. Наочність на уроках літератури	15		2			13
	30		4			26
Кредит 6. Виховна функція уроків літератури						
Тема 12. Позакласна робота з літератури	11		2	2		7
Тема 13. Поглиблене вивчення літератури	9		2			7
Тема 14. Розвиток методики навчання української літератури	10	2				8
	30	2	4	2		22
Кредит 7. Учитель і учні у шкільному курсі літератури						
Тема 15. Формування в учнів літературних знань і вмінь	14		2			12
Тема 16. Методична робота вчителя літератури	16		2	2		12
	30		4	2		24
Усього годин:	210	14	32	16		148

5.1. Теми практичних занять (для денної форми навчання)

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
<i>Кредит 1. Особливості вивчення літератури в школі</i>		
1.	Державні документи про освіту. Навчальні програми шкільного курсу української літератури	2
	Тема 1. Методика навчання літератури як наука	
2.	Планування роботи вчителя літератури	
	Тема 2. Зміст і організація навчання української літератури в освітніх закладах	2
<i>Кредит 2. Методи, форми і засоби вивчення літератури</i>		
3.	Специфіка осягнення художнього твору	
	Тема 3. Типологія уроків літератури	2
4.	Типи уроків літератури. Їх класифікація	
	Тема 4. Методи навчання на уроках літератури	2
<i>Кредит 3. Вивчення художнього твору</i>		
5.	Вивчення біографії письменника в основній та старшій школі	
	Тема 5. Етапи вивчення художнього твору в школі	2
6.	Аналіз прозового твору	
	Тема 6. Особливості вивчення творів різного літературного роду й жанру	2
<i>Кредит 4. Різновиди уроків літератури</i>		
7.	Уроки позакласного читання та літератури рідного краю	2
8.	Творчі роботи на уроках літератури	2
9.	Вивчення теорії літератури та літературної критики в школі	2
10.	Індивідуальна поетика та індивідуальний стиль письменника, їх шкільне тлумачення	2
<i>Кредит 5. Міжпредметні зв'язки й наочність у шкільному курсі української</i>		

<i>літератури</i>		
11.	Використання наочності на уроках української літератури	2
12.	Проблемне навчання літератури	2
<i>Кредит 6. Виховна функція уроків літератури</i>		
13.	Особливості поглибленого вивчення української літератури	2
14.	Методичні посібники для вчителя літератури	2
<i>Кредит 7. Учитель і учні у шкільному курсі літератури</i>		
15.	Підвищення навчальних досягнень учнів із української літератури	2
16.	Зміст і форми методичної роботи в школі	2
	Разом:	32

5.2. Теми лабораторних занять (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Особливості вивчення літератури в школі</i>		
1.	Календарний план роботи вчителя літератури	
	Тема 1. Методика навчання літератури як наука	
	Тема 2. Зміст і організація навчання української літератури в освітніх закладах	2
<i>Кредит 2. Методи, форми і засоби вивчення літератури</i>		
2.	Урок засвоєння нових знань	
	Тема 3. Типологія уроків літератури	2
	Тема 4. Методи навчання на уроках літератури	
<i>Кредит 3. Вивчення художнього твору</i>		

3.	Аналіз твору	
	Тема 5. Етапи вивчення художнього твору в школі	2
4.	Аналіз ліричного твору	
	Тема 6. Особливості вивчення творів різного літературного роду й жанру	2
<i>Кредит 4. Різновиди уроків літератури</i>		
5.	Урок позакласного читання	
	Тема 7. Уроки про позакласне читання	2
6.	Урок розвитку мовлення	
	Тема 8. Розвиток мовлення учнів на уроках літератури	2
	Тема 9. Вивчення теорії літератури, літературної історії та літературної критики в школі	
<i>Кредит 5. Міжпредметні зв'язки й наочність у шкільному курсі української літератури</i>		
	Тема 10. Міжпредметні зв'язки у вивченні літератури.	
	Тема 11. Наочність на уроках літератури	
	Тема 10. Міжпредметні зв'язки у вивченні літератури.	
<i>Кредит 6. Виховна функція уроків літератури</i>		
7.	Літературний гурток	
	Тема 12. Позакласна робота з літератури	2
	Тема 13. Поглиблене вивчення літератури	
	Тема 14. Розвиток методики навчання української літератури	
<i>Кредит 7. Учитель і учні у шкільному курсі літератури</i>		
8.	Аналіз відвіданого уроку літератури	
	Тема 15. Формування в учнів літературних знань і вмінь	

	Тема 16. Методична робота вчителя літератури	2
	Разом:	16

6. Самостійна робота (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Особливості вивчення літератури в школі</i>		
1.	Тема 1. Методика навчання літератури як наука. Літературний розвиток учнів	9
2.	Тема 2. Зміст і організація навчання української літератури в освітніх закладах. Особливості художнього сприймання (за О. Нікіфоровою)	9
<i>Кредит 2. Методи, форми і засоби вивчення літератури</i>		
3.	Тема 3. Типологія уроків літератури. Традиційні й «нетрадиційні» форми уроків української літератури (за фаховими виданнями)	9
4.	Тема 4. Методи навчання на уроках літератури. Сучасні методи викладання української літератури (за Г. Токмань та фаховими виданнями). Взаємозв'язок методів на уроках літератури (за М. Кудряшовим). Педагогічні технології на уроках української літератури (за монографією А. Ситченка та фаховими виданнями)	9
<i>Кредит 3. Вивчення художнього твору</i>		
5.	Тема 5. Етапи вивчення художнього твору в школі. Джерела й форми викладу життєпису письменника. Структура шляхів літературного аналізу (за монографією А. Ситченка). Інноваційні технології викладання української літератури (за Г.Токмань)	9
6.	Тема 6. Особливості вивчення творів різного літературного роду й жанру. Специфіка вивчення прозових і драматичних творів (за Є. Пасічником).	9

	Аналіз балади і поеми. Аналіз байки та казки	
<i>Кредит 4. Різновиди уроків літератури</i>		
7.	Тема 7. Уроки про позакласне читання	9
8.	Тема 8. Розвиток мовлення учнів на уроках літератури. Класифікації творів з літератури. Підготовка до письмової роботи та аналіз творів	9
9.	Тема 9. Вивчення теорії літератури, літературної історії та літературної критики в школі. Прийоми вивчення індивідуального стилю митця на уроках літератури.	9
<i>Кредит 5. Міжпредметні зв'язки й наочність у шкільному курсі української літератури</i>		
10.	Тема 10. Міжпредметні зв'язки у вивченні літератури. Особливості вступних уроків до розділу. Методика проведення підсумкових уроків	9
11.	Тема 11. Наочність на уроках літератури. Обладнання шкільного кабінету з української літератури	9
<i>Кредит 6. Виховна функція уроків літератури</i>		
12.	Тема 12. Позакласна робота з літератури. Зміст, методи і форми виховної роботи з літератури. Виховні заходи з літератури	9
13.	Тема 13. Поглиблене вивчення літератури. Особливості вивчення художнього твору в профільній школі (гуманітарного профілю).	10
14.	Тема 14. Розвиток методики навчання української літератури	10
<i>Кредит 7. Учитель і учні у шкільному курсі літератури</i>		
152.	Тема 15. Формування в учнів літературних знань і вмінь. Педагогічні парадигми як базові моделі роботи вчителя літератури (за монографією Г. Токмань)	10
16.	Тема 16. Методична робота вчителя літератури.	10

	Елементи літературознавчих методів ХХ століття у викладацькій роботі (за фаховою періодикою)	
	Разом:	148

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Формування предметної літературної компетентності в учнів основної та старшої школи.
2. ІКТ у шкільному курсі української літератури.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Відповідно розподіл балів, що отримують студенти за 7 крд.:

Поточне тестування та самостійна робота																	На оп чу ал н ба и су а
Іспит																	
	Кредит 1		Кредит 2		Кредит 3		Кредит 4			Кредит 5		Кредит 6			Кредит 7		
	T 1	T 2	T 1	T 2	T 1	T 2	T 1	T 2	T 3	T 1	T 2	T 1	T 2	T 3	T 1	T 2	
Практичні заняття	10	10	15	15	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	17
Лабораторна робота	5	5	5	5	10	10	5	5	5	5	5				10	10	85
Самостійна робота	30	40	5	5	5	5	20	15	20	10	10	10	10		5	5	19
КР				50		50					50			50		50	25
Усього	100		100		100		100			100		100			100		70

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на основі результатів вивчення навчального матеріалу за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS:

• 90–100 балів – оцінка А («відмінно») виставляється студенту за високий рівень знань навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку з використанням

міжпредметних зв'язків; уміння повно, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені запитання; уміння застосовувати теоретичні положення під час творчого розв'язання практичних завдань; вільне володіння предметною термінологією та сучасною українською літературною мовою;

• 80–89 балів – оцінка В («добре») виставляється студенту за умови достатнього знання основних закономірностей вивченого та володіння понятійним апаратом засвоєного предмета; уміння й навички правильно, логічно, послідовно викласти основний зміст навчального матеріалу, висловити власну думку, зробити висновки; уміння застосовувати вивчене під час комплексного розв'язання практичних завдань; уміння доречно використовувати довідкову літературу; достатнє володіння сучасною українською літературною мовою; у відповіді допускаються 1–2 незначні неточності під час тлумачення теоретико-літературознавчих, педагогічних явищ або у використанні літературознавчої, методичної термінології.

• 65–79 балів – оцінка С («добре») виставляється студенту за загальом правильне розуміння й достатнє знання навчального матеріалу, достатнє володіння понятійним апаратом предмета; уміння й навички досить правильного, логічного, послідовного висвітлення основного змісту вивченого; уміння застосовувати вивчене під час комплексного розв'язання практичних завдань; уміння доречно використовувати довідкову літературу; достатнє володіння сучасною українською літературною мовою; у відповіді допускається 1 значна неточність під час тлумачення теоретико-літературознавчих, педагогічних явищ або у використанні літературознавчої, методичної термінології.

• 55–64 бали – оцінка D («задовільно») виставляється студенту за посередні знання навчального матеріалу, що виявляється у правильному викладі вивченого на репродуктивному рівні; у недостатньо аргументованій відповіді, що засвідчує прогалини у знаннях: висвітлює окремі питання частково й непослідовно, містить помилки в узагальненні, неповне обґрунтування висновків, грубі помилки під час тлумачення теоретико-літературознавчих, педагогічних явищ або у використанні літературознавчої, методичної термінології; недостатнє застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних завдань; відображає часткове володіння сучасною українською літературною мовою.

• 50–54 бали – оцінка Е («задовільно») виставляється, якщо знання й уміння студента в основному відповідають мінімальним критеріям: навчальний матеріал викладається на репродуктивному рівні, демонструється володіння предметною термінологією, теоретичні положення ілюструються прикладами, однак допускаються грубі помилки під час розкриття окремих теоретичних положень, неточності в розумінні та інтерпретації теоретико-літературознавчих і педагогічних явищ, відчуються труднощі у використанні засвоєного в ході розв’язання практичних завдань, нездатність самостійно зробити висновки; недостатній рівень сформованості мовної й мовленнєвої культури.

• 35–49 балів – оцінка FX («незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену чи заліку) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, відповідь має переважно фрагментарний і репродуктивний характер, не відображає засвоєння основних понять, містить суттєві помилки, невміння застосувати теоретичні положення під час розв’язання практичних завдань; низький рівень сформованості мовної культури.

• 1–34 бали – оцінка F («незадовільно» з обов’язковим повторним вивченням курсу) виставляється за незнання переважної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння зорієнтуватися під час розв’язання практичних завдань, незнання фундаментальних положень теоретико-літературознавчих та методичної наук.

Під час оцінювання контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- «5» – 45-50 балів;
- «4» – 38-44 бали;
- «3» – 25-37 балів;
- «2» – 1-24 балів.

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Репродуктивний метод (конспектування монографій, методичних посібників, статей у фахових виданнях), частково-пошуковий метод (проблемні лекції, розв'язання проблемних завдань), метод вправ (проектування літературних завдань, моделювання навчальних ситуацій, створення конспектів занять із літературознавчих дисциплін та ін.), дослідницький метод (аналіз аспектних методичних проблем та фрагментів занять і виховних заходів); інтерактивні імітаційні методи (рольові ігри, ситуативні завдання з використанням ІКТ) та ін.

11. Методичне забезпечення

1. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури : монографія. Миколаїв : Іліон, 2014. 232 с.

2. Мхитарян О. Аналіз жанрово-стильових особливостей драматичних творів Івана Карпенка-Карого: теорія і практика навчання. Ідіостиль автора-творця: мовно-літературна парадигма : монографія / за ред. О. С. Філатової. Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2018. С. 324–346.

3. Філологічні дослідження : методологія, інструментарій, організація, апробація : навч.-метод. посіб. / Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського ; заг. ред. О. С. Філатової. – Миколаїв : Іліон, 2015. – 101 с. (співавт.)

4. Мхитарян О. Д. Проблеми підготовки студентів-філологів до навчально-корекційної роботи в школі / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського :

збірник наукових праць. – Випуск 1.39. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2012. – С. 192–195. – (Серія «Педагогічні науки»).

5. Мхитарян О. Д. Ідеї педагогіки добра й діалогу В. О. Сухомлинського в навчально-корекційній роботі вчителя літератури / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : збірник наукових праць / за ред. О. Я. Савченко, О. В. Сухомлинської. – Випуск 1.47 (114). – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. – С. 189–193.

6. Мхитарян О. Д., Яременко С. А. Специфіка художнього моделювання образів-антиподів у «Казці про калинову сопілку» О. Забужко / О. Д. Мхитарян, С. А. Яременко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство) : зб. наук. пр. – Вип. 1 (15). – Квітень. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – С. 101–104.

7. Мхитарян О. Д. Методичне забезпечення корегованого навчання літератури: проблеми й перспективи / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 3 (50), вересень 2015. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – С. 200–205.

8. Мхитарян О. Д. Оптимізація навчання літератури підлітків із низьким рівнем успішності / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 4 (51), грудень 2015. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – С. 129–135.

9. Мхитарян О. Д. Філософсько-літературознавчі аспекти розвитку читацьких здібностей учнів / О. Д. Мхитарян // ScienceRise. Педагогічна освіта. – 2015. – № 12/5 (17). – С. 53–60.

10. Мхитарян О., Головіна Т. Формування теоретико-літературної компетенції підлітків засобами ІКТ / О. Мхитарян, Т. Головіна // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 1 (52), лютий 2016. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. – С. 108–113.

11. Мхитарян О. Д. Технологізація підготовки фахівців-філологів до корегованого навчання літератури / О. Д. Мхитарян // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. Ч. III

: зб. наук. пр. – № 6 (303), жовтень 2016. – Старобільськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2016. – С. 152–160.

12. Мхитарян О., Кодрул О. Особливості підготовки студентів до корегованого навчання під час вивчення літературної байки в школі / О. Мхитарян, О. Кодрул // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 4 (55), грудень 2016. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. – С. 42–47.

13. Мхитарян О., Філь Д. Теоретичні аспекти підготовки студентів до навчально-корекційної роботи засобами вивчення сучасного фентезі. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. № 1 (56), лютий. – С. 229–234.

14. Мхитарян О., Смутченко І. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій на уроках літератури рідного краю. Текст. Контекст. Інтертекст : наук. ел. журнал / за ред. О. Філатової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. Вип. 1. С. 5. URL : <http://text-intertext.in.ua>

15. Мхитарян О., Жмуркова В. «Виховання розуму і почуттів» під час формування в шестикласників аналітичних здібностей : (на прикладі вивчення творів А. Чехова). Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. Т. Степанової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. Травень № 2 (57), С. 335–341.

16. Мхитарян О., Любенко О., Руденко К. Формування методичної компетенції майбутніх фахівців-філологів засобами ІКТ. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. Т. Степанової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 1 (60), лютий. С. 211–217.

12. Рекомендована література

Базова

8. Гончаренко С. У. Методика як наука / С. У. Гончаренко. – Хмельницький : ХГПК, 2000. – 30 с.

9. Наукові основи методики літератури : навч.-метод. посіб. / за ред. д-ра пед. наук, проф., чл.-кор. АПН України Н. Й. Волошиної. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с.
10. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / Є. А. Пасічник. – К. : Ленвіт, 2000. – 384 с.
11. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2011. – 291 с.
12. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : монографія / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2004. – 304 с.
13. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі / Б. І. Степанишин. – К. : Проза, 1995. – 256 с.
14. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі : екзистенціально-діалогічна концепція : монографія / Г. Л. Токмань. – К. : Міленіум, 2002. – 320 с.

Допоміжна

1. Абасов З.А. Ученик как субъект педагогической технологии // Школьные технологии. – 2001. – № 2. – С. 39-44.
2. Алексюк А.М. Загальні методи навчання в школі. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Рад. школа, 1981. – 206 с.
3. Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения. (Общедидактический аспект). – М.: Педагогика, 1977. – 256 с.
4. Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса (Методические основы). – М.: Просвещение, 1982. – 192 с.
5. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
6. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Наук.-метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
7. Бугайко Т.Ф., Бугайко Ф.Ф. Навчання і виховання засобами літератури. – К.: Рад. школа, 1973. – 176 с.
8. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект). – Харків: "Скорпіон", 2000. – 120 с.

9. Вессель Н.Х. Очерки об общем образовании и системе народного образования в России – М.: Учпедгиз, 1959. – 320 с.
10. Вивчення прозових творів української літератури в середній школі: Посіб. для вчителів 8–10 класів / Упоряд. і відп. ред. канд. філол. наук Н.І.Падалка. – К.: Рад. школа, 1958. – 276 с.
11. Водовозов В.И. Избранные педагогические сочинения. / Сост. В.С. Аранский. – М.: Педагогика, 1986. – 480 с.
12. Волинський П.К. і Снежкова Л.П. Методика літературного читання в 5–7 класах. – К.: Рад. школа, 1940. – 176 с.
13. Волошина Н.Й. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури. – К.: Рад. школа, 1985. – 102 с.
14. Волошина Н. Про державні стандарти базової і повної середньої освіти учнів з української та зарубіжної літератур // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 4. – С. 2-3.
15. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання в старших класах. – К.: Рад. школа, 1988. – 174 с.
16. Волошина Н. Якість освіти і перспективні педагогічні технології // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 9. – С. 2-3.
17. Волощук Е., Бегун Б. ТЕХНЭ МАЙЕВТИКЭ: Теорія і практика аналізу літературного произведения // Тема. – 1997. – № 1–2. – 248 с.
18. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
19. Гершунский Б.С. Философия образования.– М.: Моск. психолого-социальный ин-т, Флинта, 1998. – 432 с.
20. Гиршман М.М. Литературное произведение: Теория и практика анализа. – М.: Высшая школа, 1991. – 160 с.
21. Гладишев В.В. Теорія і практика вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури: Монографія. – Миколаїв: Вид-во „Ліон”, 2006. – 372 с.
22. Голубков В. Методика преподавания литературы. – М.: Учпедгиз, 1962. – 495 с.

23. Гончаренко С.У. Методика як наука. – Хмельницький: Вид-во ХГПК, 2000. – 30 с.
24. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
25. Громцева А.К. Формирование у школьников готовности к самообразованию. – М.: Просвещение, 1983. –144 с.
26. Гуковский Г.А. Изучение литературного произведения в школе: Методологические очерки о методике. – Тула: Автограф, 2000. – 224 с.
27. Державний стандарт базової і повної середньої освіти. – К.: КНТ, 2004. – 88с.
28. Драч О.В. Зошити для „розбору” літературного твору. Досвід І. І.Огієнка в сучасній школі // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1997. – № 1. – С. 5-6.
29. Жила С.О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – Чернігів: РВК „Деснянська правда”, 2004. – 360 с.
30. Зборовська Н.В. Психологія і літературознавство: Посіб. – К.: "Академвидав", 2003.–392 с.
31. Зязюн І.А. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А.Зязюна /. – К.: „Віпол”, 2000. – С. 18.
32. ...І вічна таїна слова: Аналіз великого епічного твору: Посіб. для вчителя / В.П.Марко, Г.Д.Клочек., В.Є.Панченко та ін.; Відп. ред. В.П.Марко. – К.: Рад. школа, 1990. – 205 с.
33. Ильин Е.Н. Герой нашего урока. – М – Педагогика, 1991. – 288 с.
34. Кан-Калик В.А., Хазан В.И. Психолого-педагогические основы преподавания литературы в школе. – М.: Просвещение, 1988. – 255 с.
35. Кларин М.Н. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии (Анализ зарубежного опыта). – Рига: НПЦ «Эксперимент», 1998. – 180 с.

36. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – К.: НПУ імені М.Драгоманова, 2006. – 340 с.
37. Клочек Г. Вища літературна освіта в контексті Болонського процесу. – Дивослово. – 2006. – № 1. – С. 2-6.
- Клочек Г. Сучасна шкільна мовно-літературна освіта, спроба системного аналізу // Дивослово. – 2002. – № 4. – С. 26-32.
38. Ковбасенко Ю.І. Від програм „змісту” до програм „змісту і результату” (Про теоретико-методологічні засади вивчення зарубіжної літератури у 12-річній школі) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2005.– № 7. – С. 8-13.
39. Кольванова С.В. Конструирование урока литературы с использованием компьютерных технологий // Мир образования – образование в мире: Научно-методический журнал. – Воронеж: «Воронеж». – 2004. – № 2. – С. 196-201.
40. Коменский Я.А., Локк Д., Руссо Ж.-Ж., Песталоцци И.Г. Пед. наследие / Сост. В.М.Кларин, А. Н. Джуринский – М.: Педагогика. 1988. – 416 с.
41. Концепція літературної освіти в 12-річній загальноосвітній школі (Проект) Основна і старша школа / Підг. Волошина Н.Й., Симакова Л.А., Фасоля А.М., Шевченко З.О. // Дивослово. – 2002. – № 4. – С. 59-65.
42. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Під ред. Л.М. Проколієнко; Упоряд. В.В. Андрієвська, Г.О. Балл, О.Т. Губко, О.В. Проскура. – К.: Рад. школа, 1989. – 608 с.
43. Краснова Л.В. Интерпретация художественного произведения // Русский язык и литература в учебных заведениях.–2001.–№4.–С. 17-19. – №–5,–С. 10-14.
44. Критерії оцінювання навчальних здобутків учнів / Укл. Волошина Н.Й., Волощук Є.В., Дорофєєва Н.Г., Шинкарук Н.І. // Українська література в загальноосвітній школі. – 2001. – № 4. – С. 5-6.
45. Кудряшев Н.И. Взаимосвязь методов обучения на уроках литературы: Пособ. для учителя. – М.: Просвещение, 1981. – 190 с.
46. Ладоня І.О., Злотник Й.С. Позакласне читання в 5-8 класах. – К.: Рад. школа, 1966. – 148 с.

47. Левина М.М. Технологии профессионального педагогического образования: Учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Изд. центр «Академия», 2001. – 272 с.
48. Лернер И.Я. Внимание технологии обучения // Сов. педагогика. – 1990 – № 3. – С. 139-141.
49. Лісовський А. Вивчення художнього твору в його літературно-естетичній цілісності // Українська мова і література в школі. – 2001. – № 5. – С. 20-23.
50. Лісовський А. Морфологія художності твору і вивчення літератури в школі. – Житомир: Полісся, 2004. – 130 с.
51. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К.: ВЦ "Академія", 1997 – 752 с.
52. Ломонос Є.О. Позакласне читання у 4-7 класах. – К.: Рад. школа, 1983. – 133 с.
53. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти: Навч. посібник. – К.: Центр „Магістр-S” Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256с.
54. Мазуркевич О.Р. Метод і творчість: Удосконалення методів вивчення української літератури в процесі їх розвитку і творчого застосування. – К.: Рад. школа, 1973. – 255 с.
55. Мазуркевич О.Р. Нариси з історії методики викладання української літератури. – К.: Рад. школа. 1962. – 375 с.
56. Маймин Е.А., Слина Э.В. Теория и практика литературного анализа: Пособ. для студ. пед. ин-тов. – / М.: Просвещение, 1984. – 160 с.
57. Маранцман В.Г. и Чирковская Т.В. Проблемное изучение литературного произведения в школе. – М.: Просвещение, 1977. – 206 с.
58. Марко В. Основи аналізу літературного твору: Навч.-метод. посіб. для студ. і вчителів. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2003. – 32 с.
59. Мірошникова І.О. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика (У сучасному літературознавстві) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2001. – № 5. – С. 17-

60. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світ. літ. в серед. навч. закл-х. Підр. для студ.-філ-гів. – К.: Ленвіт, 2000. – 240 с.
61. Мірошниченко Л.Ф., Мірошникова Н.О. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика (У шкільній практиці. У сучасному літературознавстві) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України.–2001.–№ 5.–С. 15-17.
62. Молдавская Н.Д. Литературное развитие школьников в процессе обучения. – М.: Педагогика, 1976. – 224 с.
63. Мхитарян О. Деякі причини слабкої успішності учнів на уроках літератури // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – №5. – С. 28-33.
64. Мхитарян О. Подолання слабкої успішності учнів під час вивчення літератури // Науковий вісник Миколаївського державного університету. – Випуск 12. Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Т. 2. – Миколаїв: МДУ, 2006. – С. 140-150.
65. Мхитарян О. Деякі психологічні передумови розвитку літературних знань і вмінь слабовстигаючих учнів 5-7 класів // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – №12. – С. 14-17.
66. Мхитарян О. Методична модель розвитку навчальних досягнень в учнів з низьким рівнем літературних знань і вмінь // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 11. – С. 7-13.
67. Мхитарян О. Ефективність експериментального навчання учнів 5-6 класів з низьким рівнем успішності // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 3. – С. .
68. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури : монографія / Ольга Мхитарян. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 232 с.
69. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, тенденції. – К.: ВЦ "Академія", 1997. – 320 с.
70. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті: Проект. – К.: Видавництво „Шкільний світ”, 2001. – Липень. – 16 с.
71. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К.: Вища школа, 1978. – 248 с.

72. Никифорова О.И. Восприятие художественной литературы школьниками. – М.: Учпедгиз, 1959. – 206 с.
73. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е.С.Полат, М.Ю.Бухаркина, М.В.Моисеева, А.Е.Петров; Под ред. Е.С.Полат. – М.: Изд. центр "Академия", 2002. – 272 с.
74. Нові імена в програмі з української літератури: Посіб для вчителя / Упоряд. В. Я. Неділько. – К.: Освіта, 1993. – 351 с.
75. Онищук В.О. Функції і структура методів формування в учнів навичок і вмінь. – К.: Рад. школа, 1978. – 159 с.
76. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
77. Острогорский А.Н. О влиянии умственного развития на нравственное воспитание // Избр. пед. соч. / Сост. М.Г.Данильченко. – М.: Педагогика, 1985. – С. 18-41.
78. Падалка Н.І., Цимбалюк В.І. Вивчення драматичних творів: Посіб. для вчителів. –К.: Рад. школа, 1984. – 160с.
79. Паламарчук В.Ф. Техне інтелектус (технологія інтелектуальної діяльності учнів): Посіб. для вчителів. – К., 1999. – 92с.
80. Паламарчук В.Ф. Школа учит мыслить: Пособ. для учителей. – М.: Просвещение, 1979. – 144 с.
81. Паламарчук В.Ф. Як виростити інтелектуала: Посіб. для вчителів і керівників шкіл. – Тернопіль: "Навчальна книга – Богдан", 2000. – 152 с.
82. Пастушенко Н.М., Пастушенко Р.Я. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. – Львів: ВНТЛ, 2000. – 130 с.
83. Пахаренко В. Аналіз художнього твору // Українська мова і література в школі. – 1999. – № 3. – С. 28-30.
84. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: СПД Богданова А.М., 2008. – 376 с.

85. Підласий П.І. Діагностика та експертиза педагогічних проектів: Навч. посіб. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні). –К.:Україна,1998. –343 с.
86. Плигин А.А. Личностно-ориентированное образование: история и практика: Моногр. – М.: «КСП+», 2003.–432 с.
87. Поташник М.М. Требования к современному уроку. Методическое пособие. – М.: Центр педагогического образования, 2008. – 272 с.
88. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – М.: Высш. школа, 1990. – 344 с. (Классика литературной науки).
89. „Прагнемо виховати людину-творця” (Ексклюзивне інтерв’ю доктора педагогічних наук, професора, члена-коресподента АПН України Н.Й. Волошиної) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 5. – С. 4-6.
90. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська література. 5-12 класи. – К.: Перун, 2005. – 201 с.
91. Психологія: Підр. для пед. вузів / За ред. проф. Г.С. Костюка – 3-є вид., доп. – К.: Рад. школа, 1968. – 572 с.
92. Рева Г.С. Вивчення прози в середній школі: Посіб. для вчителів. – К.: Рад. школа, 1965. – 101 с.
93. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості. – К.: ІЗМН, 1996. – 236 с.
94. Рыбак Л.А. Образное мышление и урок литературы. – М.: Просвещение, 1966. – 203 с.
95. Рыбникова М.А. Очерки по методике литературного чтения: Пособ. для учителя. – 4-е изд., испр. – М : Просвещение, 1985 – 288 с.
96. Сафонова А.М. Воспитание читательских навыков: Пособ. для учителя. – К.: Рад. школа, 1983. – 167 с.
97. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учеб. пособ. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
98. Сисоева С. Вектор розвитку особистості у постіндустріальному суспільстві // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2001. – Вип. 1. – С. 32–39.

99. Ситченко А.Л. Від героя до автора: Посібник для вчителів. – Тернопіль, 1993. – 192 с.
100. Ситченко А.Л., Огренич Н.М. Аналіз епічного твору в 5-у класі: Посібник для вчителів. – К.: Ленвіт, 2007. – 96 с.
101. Ситченко А.Л. Аналіз образу-персонажа епічного твору: педагогічна технологія // Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – С. 228-237.
102. Ситченко А.Л., Шуляр В.І., Гладишев В.В. Методика викладання літератури: Термінологічний словник / За ред. проф. А.Л. Ситченка. – К.: Видавничий Дім „Ін Юре”, 2008. – 132 с.
103. Ситченко А.Л. „Як фенікс, встане рідний край – країна вільних господарів!” (Формування української ментальності в процесі вивчення творчості Спиридона Черкасенка) // Ми є. Були. І будем ми! Виховання національної самосвідомості учнів засобами художньої літератури: Навч.-метод. посіб. / За ред. Н.Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2003. – С. 170-185.
104. Совершенствование преподавания литературы в школе: Пособ. для учителя / Г.И.Беленький, Ю.И.Лысый, Н.Л.Крупина и др.; Под ред. Г.И. Беленького – М.: Просвещение, 1986. – 191с.
105. Стоюнин В.Я. Избранные педагогические сочинения. / Сост. Г.Г.Савенок. – М.: Педагогика, 1991. – 368 с.
106. Сухомлинський В.О. Про розумове виховання // Вибр. твори: В 5-ти т. – Т.4. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 206-300.
107. Талызина Н. Ф. Теория поэтапного формирования умственных действий и проблема развития мышления / Сов. педагогика – 1967 . – № 1. – С. 28-32.
108. Тесля О.Ф. Як навчити учнів писати твори. – К.: Рад. школа, 1968. – 141 с.
109. Українська література. Імена і долі письменників: Метод. поради. В 3-х ч. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.. Бібліотека українця, 2000. – 344 с.
110. Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською і російською мовами навчання. 5–11 класи / Підгот. в

Ін-ті літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України // Українська мова та література. – 2002. – Липень. – № 27-28.

111. Фролова К.П. Аналіз художнього твору. Деякі методи вивчення тексту художнього твору: Посіб. для вчителів. –К.: Рад. школа, 1975. – 175 с.

112. Хуторской А.В. Современная дидактика: Учебник для вузов. – СПб: Питер, 2001. – 544 с. (Серия «Учебник нового века»).

113. Цимбалюк В.І. Як навчити учнів писати твори. – К.: Рад. школа, 1973. – 1973. – 160 с.

114. Цимбалюк В.І. Письмові творчі роботи з української літератури у 8-10 класах. – К.: Рад. школа, 1981. – 125 с.

115. Шевченко С.Д. Школьный урок: как научить каждого. – М.: Просвещение, 1991. – 175 с. (Мастерство учителя: идеи, советы, предложения).

119. Якиманская И.С. Технология личностно-ориентированного обучения в современной школе. – М.: Сентябрь, 2000. – 176 с.

120. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія / Таміла Яценко. – Київ : Педагогічна думка, 2016. – 360 с.

Фахові видання:

Дивослово.

Українська література в загальноосвітній школі.

Русская словесность в школах Украины.

Русский язык и литература в школах Украины.

Русский язык и литература в средних учебных заведениях Украины.

Всесвітня література в середніх навчальних закладах України.

Зарубіжна література в навчальних закладах.

Всесвітня література та художня культура в навчальних закладах України.

Вікно в світ.

Електронні ресурси

Електронні бібліотеки

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського ([http:// www.nbuv.gov.ua/eb](http://www.nbuv.gov.ua/eb)) – найбільше зібрання книг,

журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;

Літературна Інтернет-бібліотека школяра (<http://litbook.by.ru>) – зібрання творів української та зарубіжної літератури, біографії письменників, реферати, корисна інформація;

Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;

Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.

Літературні сайти

pisar.tripod.com – класична українська література;
www.poetryclub.com.ua – сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів;

poetry.uazone.net – українська поезія та фольклор, тексти сучасних пісень, переклади світової поетичної класики;

books.ms.km.ua – твори репресованих українських письменників;
www.lib.proza.com.ua – твори сучасних українських і зарубіжних авторів;

litopys.narod.net – бібліотека давньоукраїнського письменства, оригінали творів, переклади, коментарі, історичні відомості;

www.nbuv.gov.ua/tb/ukr/html – зібрання творів українського письменства від найдавніших часів до початку ХХ століття.

Довідкові та методичні сайти

Лінгвістичний портал (<http://proling.com>) – частотні словники української мови, онлайн-перекладач для текстів „Плай-Online” та електронний словник української та російської мов „Уліс OnLine”;

Словники України (<http://www.webber.net.ua/NEWDICT>) – делмверсія повномасштабного українського електронного словника, записаного на компакт-диск (152 тис. слів);

Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets>) – довідник з української мови.

Періодика для словесника

„Педагогічна преса” (<http://www.ped-pressa.kiev.ua>) – інструктивно-методична інформація Міністерства освіти і науки України, яка розміщена у фахових журналах, часописах видавництва, фактологічний літературознавчий і лінгвістичний матеріал тощо;

журнал „Дивослово” (E-mail: dyvoslovo@ukr.net) – актуальні методичні матеріали українському словесникові перспективного спрямування;

журнал „Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах” (www.ped-prensa.kiev.ua) – відкриті уроки, методика на кожен день, наука – школі, поетична сторінка й сучасна проза – все для вчителя-україніста;

„Книжковий кур’єр” (www.book-courier.com.ua), „Книжник-ревію” (www.elitprofi.com.ua/gazeta), „Критика” (www.krytyka.kiev.ua) – літературно-критичні матеріали й тексти художніх творів;

Академ-Прес (<http://www.academpres.kiev.ua>) – ресурс для науковця, вчителя-словесника, студента, учня-читача.

Сайт Науково-методичного центру м. Миколаєва – slovo-divo.ucoz.ua

13. Інформаційні ресурси

1. Наукові основи методики літератури : навч.-метод. посіб. / за ред. д-ра пед. наук, проф., чл.-кор. АПН України Н. Й. Волошиної. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с. – **98 екз.**

2. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / Є. А. Пасічник. – К. : Ленвіт, 2000. – 384 с. – **94 екз.**

3. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2011. – 291 с. – **10 екз.**

4. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі / Б. І. Степанишин. – К. : Проза, 1995. – 256 с. – **3 екз.**